

СПОСОБИ ТВОРЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЯВИЩ COVID-19 В АНГЛОМОВНОМУ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ

Бабелюк Оксана Андріївна

*професор кафедри іноземних мов та перекладознавства
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
вул. Клепарівська, 35, Львів, Україна*

Дідух Любов Іванівна

*доцент кафедри іноземних мов та перекладознавства
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
вул. Клепарівська, 35, Львів, Україна*

Статтю присвячено дослідженню способів творення неологізмів на позначення явищ COVID-19 в англomовному епідеміологічному дискурсі. Актуальність дослідження зумовлена тим, що на сучасному етапі лінгвістичних студій спостерігаємо значний інтерес до більш уважного і детального вивчення морфологічних та неморфологічних способів творення неологізмів через швидке зростання їхньої кількості. Це дає можливість окреслити тенденції у словотвірній системі конкретної мови загалом і англійської зокрема. Мета пропонованої наукової розвідки – визначити і описати продуктивні словотвірні моделі новотворів на позначення явищ COVID-19 у текстах англomовного епідеміологічного дискурсу. З'ясовано, що ключовими ознаками досліджуваного дискурсу є іманентна впливовість, інтермедіальність (залучення вербальних, вербалізованих, невербальних засобів) та сугестія. У статті також йдеться про причини з'яви новотворів COVID-19, серед яких є екстралінгвальні зміни (закриття виробництва, бізнес-установ, зміна повсякденного стилю життя, суттєва модифікація окремих видів людської діяльності), що знайшло своє вираження в активізації численних вербальних засобів на позначення COVID-19: нових медичних термінів та переосмислених, неологізмів соціальних явищ, а також процесу метафоризації як способу творення досліджуваних явищ. Доведено, що серед способів творення неологізмів COVID-19 продуктивними є такі телескопічні моделі: поєднання повної форми першого слова з аферезою «уламком» другого слова; злиття початкового «уламка» (апокопи) одного слова з кінцевою «уламком» (аферезою) другого; злиття апокопи одного слова з повною основою іншого слова. Виявлено, що важливим способом творення досліджуваних неологізмів в англomовному епідеміологічному дискурсі є медична метафора, яка слугує універсальним когнітивним механізмом переробки наукового знання, мовною об'єктивізацією уявлень про ризик. Серед інших різновидів метафори на позначення явищ COVID-19 виділяємо метафори війни, подорожі, спорту.

***Ключові слова:** неологізми, способи творення, новотвори на позначення явищ COVID-19, англomовний епідеміологічний дискурс.*

Постановка проблеми в загальному вигляді та обґрунтування її актуальності. Розвиток будь-якої мови зумовлений як лінгвальними, так і екстралінгвальними факторами. Це пов'язано з тим, що «...мова у своїй еволюції проявляє двояку залежність – від середовища, в якому вона існує, з одного боку, та від внутрішнього механізму та устрою, – з іншого» [5, 198].

Екстралінгвальні причини виникнення неологізмів у мові досліджувало багато лінгвістів, зокрема А. А. Брагіна, В. І. Заботкіна, Ю. С. Сорокін, Ю. А. Зацний та інші. Зазвичай виникнення новотворів тісно пов'язано передусім з політико-економічними змінами у суспільстві, проте пандемія COVID-19 не

тільки докорінно змінила стиль життя людства, але й спричинила появу понад 1000 нових слів та висловів на позначення явищ COVID-19. Зареєстровані в Oxford English Dictionary (OED), вони стали позначати нові явища в царині медичного дискурсу, а якщо точніше, то його різновиду – епідеміологічного, який трактуємо як тип інституційного дискурсу, утвореного в результаті комунікації в галузі медицини [4, 143], що відображає комунікативні відносини між учасниками різного статусу (як професіоналами, так і цивільними громадянами), які мають конкретну мету – порятунок людей від епідеміологічної загрози.

Актуальність досліджень епідеміологічного дискурсу з позиції лінгвістики безпеки

пов'язана з його значимістю для комунікації ризику [2, 480; 13, 2]. У такому випадку важливим є адекватне висвітлення надзвичайних подій та загрозливих епідеміологічних ситуацій, які можуть порушити умови життєдіяльності громадян, спричинити людські жертви чи завдати матеріальної шкоди. З урахуванням цього необхідним вважаємо чітке, зрозуміле і своєчасне пояснення нових понять, породжених COVID-19, медичних термінів, а також правил поведінки під час карантину, які за умов національної ситуації безпеки повинен розуміти кожен громадянин і дотримуватися їх.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Традиційно значну увагу неологи приділяють проблемам визначення, класифікації та систематизації неологізмів (В. Г. Гак, С. М. Єнікєєва, В. І. Заботкіна, Ю. А. Зацний, О. В. Ребрій), що зумовлено постійною появою нових лексичних одиниць у сучасній англійській мові та кардинальними змінами в позамовному середовищі, у нашому випадку – у суспільному житті її носіїв, викликаних новими реаліями XXI сторіччя, подією глобального масштабу – пандемією COVID-19.

Актуальність дослідження полягає в тому, що на сучасному етапі спостерігаємо новий поштовх до більш уважного і детального вивчення неологізмів з огляду на швидке зростання їх кількості. Це дає можливість визначити зміни та окреслити тенденції у словотвірній системі конкретної мови, і англійської у тому числі. **Мета** цієї наукової розвідки – виявити продуктивні словотвірні моделі неологізмів на позначення COVID-19 у текстах англійськомовного епідеміологічного дискурсу. Поставлена мета зумовлює виконання таких **завдань**: уточнити поняття «епідеміологічний дискурс» та виявити його ключові ознаки; простежити етимологію термінів *coronavirus* та *COVID-19*; визначити способи творення неологізмів на позначення COVID-19 в англійськомовному епідеміологічному дискурсі.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Важливою рисою епідеміологічного дискурсу є те, що він опредметнюється комунікацією ризику [2, 281; 11, 382], тобто досліджуваний дискурс пов'язаний із пошуком відповідей на запитання, як зробити повідомлення максимально доступним для широкого загалу, як забезпечити умови для його поширення і широкого обговорення, як переконати людей змінити своє ставлення до того чи іншого різновиду ризику, дотримуватися відповідних інструкцій та правил поведінки.

З урахуванням перелічених особливостей епідеміологічного дискурсу серед його важли-

вих ознак визначаємо *іманентну впливовість* [10], *інтермедіальність* [1, 16], що виявляється у залученні вербальних, вербалізованих та невербальних засобів вираження змісту, та *сугестія* (А. Ковалевська, Н. Кутуза, О. Селіванова, Н. Слухай). До прикладу: “We believe every one of us deserves equal access to accurate news and calm explanation. No matter how unpredictable the future feels, we will remain with you, delivering high quality news so we can all make critical decisions about our lives, health and security – based on fact, not fiction” (1). Зміст та виділені вербальні засоби в наведеному текстовому фрагменті засвідчують, що важливу роль у текстах епідеміологічного дискурсу відіграє саме сугестія.

Загальновідомим є те, що в періоди спалаху епідемій спостерігаємо поетапне «опанування» цільової медичної аудиторії: 1) медики та медичні перекладачі здобувають контроль над новою тематикою (комплексом інформаційних кластерів «епідемія», «інфекційні захворювання», «вірус», «зараження» тощо): “Cases spiked after the Muslim festival of Eid-al-Fitr in May, says Shereen Khan, the head of pulmonology at Rehan hospital in Quetta. “Doctors did not have **PPE**,” he says. “We had no **ventilator**. We never realised so much **oxygen** would be required. We lacked doctors and nursing staff to deal with it. Our health system collapsed” (1); 2) медики та рятувальники здійснюють «психологічну вакцинацію» населення, тобто розвіюють страхи та культурні чи релігійні упередження. До прикладу, у Пакистані люди соромилися звертатися до лікаря і проходити тестування, навіть за наявності видимих симптомів хвороби через відповідні культурні упередження: “The accountant in the Pakistani city of Quetta had watched **fevers, chills and coughs** spread throughout his extended family in the weeks before. **None were tested**. “One of my uncles said if anyone from our family got tested there would not be an angrier person than him,” Mengal says. “**It will bring a bad name for us in society**” (1).

У Йорданії та й в інших арабських країнах століттями існує культурний ритуал обійматися та цілуватися при зустрічі. Зрозуміло, що для усіх верств населення було важко його позбутися: “Life in the capital, Amman, is **out of sync with the rest of the world: streets and restaurants are jostling with Jordanians enjoying cool summer nights. If masks are worn, they are often around the neck, and people again greet each other with a kiss**”. “I was glad that in Jordan we **stopped the kissing**,” Razzaz says. “Just in the last week it came back. It's hard to maintain that discipline

when your numbers are zero, basically, inside the country” (1). Цікаво, що часто «мова страху», якою описують епідемії, ґрунтується на поєднанні фактів і вигадок (*health care and healths care stories*) [7,157]. Сьогодні епідеміологи різних рангів усе ще не знайшли відповіді на ключові запитання: що це за вірус і коли пандемія закінчиться. “It is a **period of grinding negotiation** between a virus whose dynamics are still mysterious and the increasingly pressing need to earn incomes, educate children and connect with one another. It will go on until a vaccine can be found and distributed on a mass scale, or lasting immunity is possible and built at great human cost” (1). Важливим також є і перекладознавчий аспект опрацювання текстів епідеміологічного дискурсу у плані розвитку інституційної мови [8, 75; 12, 100], суспільної медичної обізнаності та експертної кваліфікації (компетенції) медичного перекладача як транслятора інформації про природу епідемії: “More than 200 days since coronavirus was first detected, public health authorities say the number of infections is accelerating and the **peak still lies ahead**. In early August, the world finds itself at a nebulous stage: past the shock of the pandemic but without a clear end in sight” (1).

Як показав аналіз ілюстративного матеріалу, а саме текстів англомовного епідеміологічного дискурсу причинами виникнення новотворів COVID-19 вважаємо значні зміни в екстралінгвальному середовищі, серед яких виділяємо: закриття виробництв, бізнес-установ, перелаштування повсякденного стилю життя, суттєву модифікацію окремих видів людської діяльності. Це знайшло своє вираження в активізації численних вербальних засобів на позначення COVID-19: нових медичних термінів, неологізмів на позначення соціальних явищ, а також активізації процесів метафоризації як способу творення досліджуваних мовних явищ.

Наведемо приклади нових медичних термінів, які вже внесені до OED. Щодо сфери їхнього функціонування, то варто зазначити, що в період пандемії вони не тільки активно використовуються в англомовному епідеміологічному дискурсі, але й у повсякденному мовленні.

social distancing, n.: “The action of practice of maintaining a specified physical distance from other people, or of limiting access to and contact between people” (OED), e.g.: “Taiwan’s often crowded night markets would not be on the list for private visits, he said, adding that delegation members will also have to **maintain social distancing** and use dedicated lifts “to avoid any risks” (1).

social isolation, n.: “The state of having little or no contact with other people; (now) esp. a condition in which an individual lacks social connections or has no access...” (OED).

elbow bump, n.: “a gesture (usually of greeting or farewell) in which two people lightly tap their elbows together as an alternative to a handshake or embrace, esp. in order to reduce the risk of spreading or catching an infectious disease” (OED).

self-isolate, v.: “intransitive and transitive (reflexive). To isolate oneself from others deliberately; (now) esp. to undertake self-imposed isolation for a period of...” (OED).

self-quarantine, n.: “Self-imposed isolation undertaken in order to avoid catching or transmitting an infectious disease, or as part of a community initiative to inhibit...” (OED): e.g.: “Republican Representative Louie Gohmert, who has steadfastly refused to wear a mask during the pandemic, said a week ago he had tested positive for Covid-19, leading at least three of his colleagues to say they would **self-quarantine**” (1).

У квітні 2020 р. до медичного терміна **curve, n.** (крива) додано вислів *to flatten the curve* (OED), дослівно: «вирівняти криву пандемії», тобто зменшити кількість інфікованих, що є, на наш погляд, яскравою медичною метафорою. Варто наголосити, що цей термін існував і до пандемії, але мало хто активно вживав його у повсякденному мовленні. Сьогодні вислів *to flatten the curve*, або його оказіональна трансформація *to flatten the good scenario*, відображає перебіг захворювання в тій чи тій країні і є невід’ємним складником як статистичних даних світової організації охорони здоров’я (WHO) у межах англомовного епідеміологічного дискурсу, так і заголовків новин про COVID-19 у текстах масмедіа: “While most of Europe is extinguishing small outbreaks, the US is among several large countries including Brazil and India that have **failed to flatten their curves**” (1). “By swiftly sealing its border and imposing one of the harshest lockdowns in the world, “**we flattened the good scenario**”, Razzaz says” (1).

Серед найбільш поширених акронімів, які позначають явища COVID-19 і є медичними термінами, варто виділити такі: **PPE, or personal protective equipment** (засоби особистого захисту), медичний термін, що теж швидко проник до повсякденного вжитку. І хоча серед захисних засобів ми маємо на увазі насамперед маску й рукавички, проте його повне визначення відповідно до OED є таким: “clothing and equipment designed to provide the wearer or user protection against hazardous substances

or environments, or to prevent transmission of infectious diseases" (OED). Ці засоби передбачають професійний захист очей, носа, шкіри, легень. Їх використовують медики, будівельники, пожежники. Цікавим вважаємо переосмислення словосполучення *face mask*: до пандемії воно позначало оздоровчу SPA-процедуру для обличчя, а під час пандемії – передусім засіб індивідуального захисту.

R0, n.: "The average number of cases of an infectious disease arising by transmission from a single infected individual, in a population that has not..." (OED), новотвір, який позначає статистичні дані щодо передачі вірусу інфікованим іншим здоровим членам соціуму. SARS-CoV2: назва-аббревіатура вірусу, що призводить до хвороби COVID-19, яку розшифровуємо як "severe acute respiratory syndrome coronavirus 2" (OED). **WFH**, *working (or work) from home, either as a regular or permanent alternative to office work or on an occasional or temporary basis* (OED), неологізм, що став «новою нормою» соціальної діяльності під час карантину. "three Cs", *a list of three obligatory things people in Japan should avoid during the lockdown: closed spaces with poor ventilation, crowded places with many people nearby; close-contact settings* (OED): e.g.: "Concern still centres on the capital, where early clusters linked to young people connected to its host and hostess club scene have been joined by rising infections traced to after-work drinking sessions, where people let their masks – and their avoidance of the "three Cs" – slip" (1).

Не менш цікавою є й етимологія ключових термінів англomовного епідеміологічного дискурсу: термін *pandemic* є термінологічним гібридом, створеним Дж. Мільтоном та вперше вжитим на сторінках його роману «Втрачений рай» (1667 р.). Слово є результатом злиття слів *epidemic* та *pandemonium* (пекло), а тому несе в собі негативні конотації. На противагу цьому термін *epidemic*, за Гіппократом, хоча і пережив кілька семантичних зсувів, так і залишився стилістично нейтральним.

Термін *coronavirus* був включеним до OED ще 2008 року разом з іншими термінами на позначення відповідних вірусів, якими хворіють люди і тварини (*papillomavirus*, *retrovirus*, *rhinovirus*). Слід наголосити, що на відміну від інших номінацій пандемій людства, таких як *Human Immunodeficiency Virus (HIV)*, *Acquired Immune Deficiency Syndrome (AIDS)*, *Spanish Flu (1918-1920)*, *SARS (2002-2004)*, *Swine Flu (2009)* [14], які вживаються у медичному/епідеміологічному дискурсі, термін *coronavirus*, раптово

винирнувши з епідеміологічного дискурсу, протягом чотирьох місяців міцно закріпився не тільки в медіа дискурсі, але й у побутовому мовленні. Такий стрибок у його вживанні та зміні сфери функціонування можна пояснити глобалізацією сучасного світу, значно більшою згуртованістю і контактністю людей навколо соціальних мереж, ніж у період свинячого грипу 2009 року. Сьогодні усе, що відбувається, миттєво стає відомим і так само миттєво ретранслюється за допомогою соціальних мереж.

З огляду на особливості цього епідеміологічного явища, *coronavirus*, або COVID-19, став позначати не тільки сам вірус, але й хворобу, яку він спричиняє: **coronavirus** (*noun*): *any one of a large family of viruses that can cause disease in the breathing and eating systems of humans and animals (respiratory and digestive systems). Coronavirus diseases can range from the relatively harmless common cold to more severe and potentially fatal diseases such as SARS (Severe Acute Respiratory Syndrome)*. Обидва терміни мають ще скорочені форми *corona* та *corona* відповідно. Слід також згадати й американські персоніфіковані сленгізми іспанського походження *Miss Rona/Aunt Rona*, або просто *rona*, які подибуємо тільки в жартівливих контекстах у соціальних мережах. Щодо термінів-аббревіатур *novel coronavirus – nCoV* та *2019-nCoV* – можемо стверджувати, що вони виникли в лютому 2020 року, проте вже через кілька місяців остаточно зникли з ужитку.

Часте застосування терміна *coronavirus* у різних дискурсах (епідеміологічному, публіцистичному, побутовому) зумовили широкий спектр його колокацій. Серед основних наведемо такі: *coronavirus outbreak*; *coronavirus lockdown*; *novel coronavirus*; *coronavirus pandemic*; *spread of coronavirus*; *to fight the coronavirus*, *coronavirus crisis*, *coronavirus cases*, *coronavirus risk zones*. До прикладу: "Antwerp province was added to the list of **coronavirus risk zones**, requiring travellers arriving from the region **to go into quarantine for 14 days unless they can produce a negative Covid-19 test**" (1).

Тепер розглянемо детальніше способи творення неологізмів на позначення явищ COVID-19 в англomовному епідеміологічному дискурсі.

З огляду на форму корони , яку має цей вірус під мікроскопом, у процесі метонімізації та залучення латинського запозичення *corona*, у результаті злиття двох основ отримуємо складний іменник: *corona* + *virus* = **coronavirus**.

Термін **COVID-19** – це офіційна назва невідомої хвороби, спричиненої вірусом SARS-CoV-2 (*severe acute respiratory syndrome coronavirus 2*), яка виникла в Китаї у грудні 2019 року. Термін

COVID-19 = COronaVirus Disease-2019 утворений способом телескопії трьох усічених основ та року першої фіксації цієї хвороби. До слова, такий спосіб творення неологізмів відомий також під назвами *злиття, стягнення, вставний словотвір, гібридизація та контамінація* тощо. Принагідно наведемо ще одне потрактування цифри 19 у згаданому терміні: так жартиливо в американських соціальних мережах називають 19 фунтів (майже 10 кг) зайвої ваги, яку набрав кожен, хто мало рухався під час карантину (3).

Загальновідомим є той факт, що механізм телескопіювання передбачає часткове збереження фонемного складу обох компонентів у структурі новоутворення (кожен компонент повинен бути представлений принаймні однією фонемою). Телескопійне слово повністю або частково поєднує значення всіх його структурних компонентів. Однією з умов, що сприяє створенню контамінантів, є наявність фонетичної або семантичної подібності мотивуючих слів-основ. Цікавим у цьому зв'язку є творення американського сленгізму *cornteen*, що передбачає навмисне неправильне написання слова +*quarantine*. Сленгізм *cornteen* базується на фонетичній грі і відображає іронічне пародіювання американських регіональних акцентів: *the corn emoji, 🌽, for the corn- part of the word; others pun on the -teen to mean “teenager.”*

Серед неологізмів COVID-19 доцільно виділити такі їхні продуктивні телескопічні моделі.

I. Поєднання повної форми першого слова з аферезою «уламком» другого слова: *covid + videoparty = covideoparty, n.: new video parties organized in response to the lockdown.*

II. Злиття початкового «уламка» (апокопи) одного слова з кінцевим «уламком» (аферезою) другого: *information + epidemic = infodemic, n.: a proliferation of diverse, often unsubstantiated information relating to a crisis, controversy, or event, which disseminates rapidly;*

Quarantine + team = quaranteams, n.: online teams created during lockdown) are helping people deal with changing work circumstances;

Quarantine + martini = quarantini, n.: a special drink during quarantine.

III. Злиття апокопи одного слова з повною основою іншого: *covid + idiot = covidiot, n.: someone who breaks the government guidelines on lockdown and social distancing in the face of the covid-19 crisis;*

covid + exit = covexit, n.: the process of easing the restrictions on public life imposed by the COVID-19 pandemic.

Важливим способом творення неологізмів на позначення явищ COVID-19 вважаємо *основоскладання*, яке полягає в утворенні складного слова поєднанням основ двох або більше слів. Принагідно зауважимо, що такі складні слова (композиції) функціонують як одне ціле і виділяються у складі пропозиції як особлива лексична одиниця через її цільнооформленість. Композиції постають одним з основних засобів економії у мові і мовленні, так як в основі кожного складного слова лежить згорнута синтаксична конструкція. До прикладу: **Doomscrolling** (verb): *obsessively consuming depressing pandemic news* (OED); **zoombombing** (verb): *hijacking a Zoom videocall* (OED).

Творення неологізмів за допомогою процесу метафоризації досить повно, на наш погляд, відображає емоційний стан людей під час пандемії, а саме їхні страхи щодо хвороби чи побоювання щодо глобальної кризи у світовій організації охорони здоров'я, яку вони не переживали протягом декількох поколінь: *“New cases of coronavirus in Germany have risen above 1,000 for the first time since May, causing the government to tighten the testing regime for travellers returning from risk regions”* (1). Саме метафоричне, образне вираження думки слугує своєрідним «вербальним соціальним клеєм», який за умови відсутності живого спілкування допомагає людям розділити/пережити їхні емоції, передати тривоги чи відчуття їхнє єднання одне з одним. Тому важливим способом творення неологізмів англомовного епідеміологічного дискурсу вважаємо *медицну метафору* [6; 9], що слугує мовною об'єктивацією уявлень про ризик, у нашому випадку про COVID-19. До прикладу: *“Asked if there was likely to be another blanket lockdown across the country he said he didn't think they would have to comprehensively close shops again”* (1).

Крім того, метафора виступає потужним стилістичним засобом емоційного впливу на людей, спонукальним засобом змінити свою поведінку [3, 39; 6, 234]. Тому найчастіше цю пандемію порівнюють з чимось надприродним: *“We don't have sufficient testing in place, and we don't have contact tracing sufficiently in place,” Neely says. “So we're still shadow boxing, we're still fighting a ghost. We don't know where this thing is”* (1), з невідомою істотою, з якою треба вийти віч-на-віч у відважній боротьбі: *“Pakistan is one of the most prominent among developing countries to have thrown up its hands in the face of the virus”* (1), з потужною природною стихією, яка змітає все на своєму шляху: *“Poor countries were expected to be smashed by*

the coronavirus, "because that's what we saw with influenza," says Javid" (1), або, навпаки, з чимось незначним, що можна перечекати: *"At a White House briefing, the US president said of Covid-19: "It's going away, it will go away, things go away, absolutely. No question in my mind, sooner rather than later"* (1).

Серед інших різновидів метафори на позначення явищ COVID-19 виділяємо метафори війни, подорожі, спорту. Так метафори війни на позначення COVID-19 на початку пандемії покликані відтворити важливість ситуації, її загрозу для людства і нагальність: *"Six months since Covid-19 registered as an urgent threat, and one country after another spiralled into lockdown, the nightly outpourings of solidarity with essential workers have petered out"* (1). Метафори подорожі підкреслюють тривалість пандемії, проте разом з тим і її минучість, поширення на багатьох людей, чого ще не було в історії людства: *"We are coming out of a long tunnel"* (1); *"we are all in the same boat in a stormy sea"* (1).

Метафори спорту передають тривалість пандемії або її стрибкоподібний характер: *"The Philippines has recorded another jump in coronavirus cases to overtake neighbouring Indonesia as the country with the highest number of confirmed Covid-19 infections in East Asia"* (1). *"France has recorded its biggest jump in the number of new confirmed coronavirus cases*

since 30 May with 1,695 positive diagnoses in just 24 hours" (1). *"At the beginning of this outbreak we were saying this is a marathon, not a sprint," says Alexandra Phelan, an associate professor at the Center for Global Health Science and Security in Georgetown University, Washington DC. "Now it's becoming evident this is more of an ultramarathon. This is going to be an incredibly long slog"* (1).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, ключовими ознаками досліджуваного дискурсу є іманентна впливовість, інтермедіальність (залучення вербальних, вербалізованих, невербальних засобів) та сугестія. Доведено, що серед способів творення неологізмів на позначення COVID-19 доцільно виділити такі продуктивні телескопічні моделі: поєднання повної форми першого слова з афезою «уламком» другого слова; злиття початкового «уламка» (апокопи) одного слова з кінцевим «уламком» (афезою) другого; злиття апокопи одного слова з повною основою іншого слова; словоскладання, та метафоризацію. Виявлено, що важливим способом творення досліджуваних неологізмів в англійському епідеміологічному дискурсі є медична метафора, яка слугує мовною об'єктивацією уявлень про ризик. Серед інших різновидів метафори на позначення явищ COVID-19 виділяємо метафори війни, подорожі, спорту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабелюк О.А. Полістилістична практика текстотворення постмодерністського художнього тексту. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : Збірник наукових праць / Відп. ред. Сабадош І.В.* Ужгород : Видавництво УжНУ "Товерла", 2011. Вип. 16. С. 13–18.
2. Бабелюк О. А. Постмодерністська чуттєвість: стиль життя, концепт чи прийом? *Концепты и контрасты : монографія / Н. В. Петлюченко, С. И. Потапенко, О. А. Бабелюк, Е. Л. Стрельцов и др.; под. ред. Н. В. Петлюченко.* Одеса : Издательский дом «Гельветика», 2017. С. 479–486.
3. Бабелюк О. А. Стилістика декодування: від витоків до здобутків та перспектив. *Любовь к слову: филологические заметки в честь юбилея профессора В.А. Кухаренко сборник научных статей под ред. И.М. Колгаевой.* Одеса: КП ОІПТ, 2018. С. 37-51.
4. Кукаріна А. Д. Способи перекладу аббревіатур в англійському та українському медичному дискурсі : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16. Херсон. держ. ун-т. Херсон, 2017. 19 с.
5. Максимов С.Є. Англійська як «міжнародна допоміжна мова» епохи глобалізації на Європейському просторі. *Наукові записки. Випуск 89 (2). Серія : Філологічні науки (мовознавство) : у 5 ч.* Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. С. 126-130.
6. Мишланова С. Л., Уткина Т. И. Метафора в научно-популярном медицинском дискурсе: семиотический, когнитивно-коммуникативный, прагматический аспекты : монографія. Пермь : Пермский гос. университет, 2008. 427 с.
7. Поворознюк Р. Дискурс епідемій як проблема перекладу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія.* Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. Вип. 38. Т. 1. С. 156-160. IndexCopernicus
8. Поворознюк Р. В. Медичний переклад як засіб популяризації біомедичних знань. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія.* Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. Вип. 34. Т. 2. С. 74-76. IndexCopernicus

9. Тарасова Н.П. метафорическое моделирование эпидемии в медийном дискурсе: на материале русских и немецких текстов : диссертация ... кандидата филологических наук : 10.02.19. Перм. гос. нац. исслед. ун-т. Пермь, 2013. 192 с.
10. Шаніна О. С. Медичний дискурс: комунікативно-прагматичний і сугестивний аспекти. Дис. Одеса, 2015. 254 с.
11. Covello Vincent T., Peters Richard G., Wojtecki Joseph G., Hyde Richard C. Risk communication, the West Nile virus epidemic, and bioterrorism: responding to the communication challenges posed by the intentional or unintentional release of a pathogen in an urban setting. *Journal of Urban Health*. 2001 (Jun). No 78(2). P. 382–391.
12. Hinnant Amanda, Len-Rios María E. Tacit Understandings of Health Literacy: Interview and Survey Research With Health Journalists. *Science Communication*. 2009. No 31(1). P. 84–115.
13. Infanti Jennifer J., Sixsmith Jane, Barry Margaret M., Núñez-Córdoba Jorge M., Ortega Cristina Orovioigoicoechea, Guillén-Grima Francis-co. A literature review on effective risk communication for the prevention and control of communicable diseases in Europe. Stockholm : ECDC, 2013. 20 с.
14. Martin Paul M.V., Martin-Granel Estelle. 2,500-year Evolution of the Term Epidemic. *Emerging Infectious Diseases*. 2006. No12 (6). P. 976.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. <https://www.theguardian.com/world/live/2020/aug/06/coronavirus-live-news-who-surge-team-arrives-in-south-africa-as-global-deaths-top-700000>
2. (OED) <https://www.oed.com/>
3. <https://theconversation.com/coronavirus-has-led-to-an-explosion-of-new-words-and-phrases-and-that-helps-us-cope-136909>

REFERENCES

1. Babelyuk, O. (2011) Polystylistychna praktyka tekstotvorennya postmodernist-s'koho khudozhn'oho tekstu. [Polystylistic practice of postmodern artistic text creation] Suchasni problemy movoznavstva ta literaturoznavstva : Zbirnyk naukovykh prats' / Vidp. red. Sabadosh I.V. Uzhhorod : Vydavnytstvo UzhNU "Hoverla". [in Ukrainian]
2. Babelyuk O. (2017) Postmodernist-s'ka chuttyevist': styl' zhyttya, kontsept chy pryym? Kontsepty y kontrasty : monohrafiya [Postmodern sensuality: lifestyle, concept or technique?] / N. V. Petlyuchenko, S. Y. Potapenko, O. A. Babelyuk, E. L. Strel'tsov y dr.; pod. red. N. V. Petlyuchenko. Odessa : Yzdatel'skyy dom «Hel'vetyka». [in Ukrainian]
3. Babelyuk O. (2018) Stylistyka dekoduvannya: vid vytokiv do zdobutkiv ta perspektyv. Lyubov' k slovu: fylolohycheskye zametky v chest' yubyleya professora V.A. Kukharensko sbornyk nauchnykh statey pod red. Y.M. Kolehaevoy. [Stylistics of decoding: from origins to achievements and prospects.] Odessa: KP OPT, 2018. S. 37-51. [in Ukrainian]
4. Kukarina A. (2017) Sposoby perekladu abreviatur v anhlo-movnomu ta ukrajinomovnomu medychnomu dyskursi [Methods of abbreviations translation in English and Ukrainian medical discourse] : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.16. Kherson. derzh. un-t. Kherson. [in Ukrainian]
5. Maksimov S. (2010) Anhliys'ka yak «mizhnarodna dopomizhna mova» epokhy hlobalizatsiyi na Yevropeys'komu prostori. [English as an "international auxiliary language" of the oglobalization era in the European space.] Naukovi zapysky. Vypusk 89 (2). Seriya : Filolohichni nauky (movoznavstvo) : u 5 ch. Kirovohrad : RVV KDPU im. V. Vynnychenka. [in Ukrainian]
6. Myshlanova S. Utkyna T. (2008) Metafora v nauchno-populyarnom medytsynskom dyskursе: semyotycheskyy, kohnytyvno-kommunika-tyvnyy, prahmatycheskyy aspekty : monohrafiya. [Metaphor in popular science medical discourse: semiotic, cognitive-communicative, pragmatic aspects]. Perm' : Permskyy hos. Unyversytet. [in Russian]
7. Povoroznyuk R. (2018) Dyskurs epidemiy yak problema perekladu. [Epidemic discourse as a problem of translation.] Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya: Filolohiya. Odesa: Vydavnychy dim «Hel'vetyka». [in Ukrainian]
8. Povoroznyuk R. (2018) Medychnyy pereklad yak zasib populyaryzatsiyi biomedychnykh znan'. [Medical translation as a means of popularizing biomedical knowledge] Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya: Filolohiya. Odesa: Vydavnychy dim «Hel'vetyka». [in Ukrainian]
9. Tarasova N. (2013) Metaforycheskoe modelyrovanye épydemyy v medyynom dyskursе: na materyale russkykh y nemetskykh tekstov [Metaphorical modeling of epidemic in media discourse: on a material of Russian and German texts] : dyssertatsyya ... kandydata fylolohycheskykh nauk : 10.02.19. Perm. hos. nats. yssled. un-t. Perm'. [in Russian]
10. Shanina O. (2015) Medychnyy dyskurs: komunikatyvno-prahmatychnyy i suhestyvnyy aspekty. [Medical discourse: communicative-pragmatic and suggestive aspects.] Dys. Odessa. [in Ukrainian]

11. Covello Vincent T., Peters Richard G., Wojtecki Joseph G., Hyde Richard C. Risk communication, the West Nile virus epidemic, and bioterrorism: responding to the communication challenges posed by the intentional or unintentional release of a pathogen in an urban setting. *Journal of Urban Health*. 2001 (Jun). No 78(2). P. 382–391.

12. Hinnant Amanda, Len-Ríos María E. Tacit Understandings of Health Literacy: Interview and Survey Research With Health Journalists. *Science Communication*. 2009. No 31(1). P. 84–115.

13. Infanti Jennifer J., Sixsmith Jane, Barry Margaret M., Núñez-Córdoba Jorge M., Ortega Cristina Orovioigoicoechea, Guillén-Grima Francis-co. A literature review on effective risk communication for the prevention and control of communicable diseases in Europe. Stockholm : ECDC, 2013. 20 p.

14. Martin Paul M.V., Martin-Granel Estelle. 2,500-year Evolution of the Term Epidemic. *Emerging Infectious Diseases*. 2006. No12 (6). P. 976.

SOURCES

1. <https://www.theguardian.com/world/live/2020/aug/06/coronavirus-live-news-who-surge-team-arrives-in-south-africa-as-global-deaths-top-700000>

2. (OED) <https://www.oed.com/>

3. <https://theconversation.com/coronavirus-has-led-to-an-explosion-of-new-words-and-phrases-and-that-helps-us-cope-136909>

WAYS OF COVID-19 NEOLOGISMS WORD-FORMATION IN ENGLISH EPIDEMIOLOGICAL DISCOURSE

Babelyuk Oksana Andriivna

Dr. Hab., Professor,

Professor at the Department of Foreign Languages and Translation Studies

Lviv State University of Life Safety

Kleparivska Street, 35, Lviv, Ukraine

Didukh Lyubov Ivanivna

PhD in Pedagogy,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages and Translation Studies

Lviv State University of Life Safety

Kleparivska Street, 35, Lviv, Ukraine

The article deals with the issues of ways of word-formation of neologisms naming COVID-19 phenomena in English epidemiological discourse. The novelty of the research lays in the fact that at the contemporary stage of linguistic studies we are witnessing a new turn, deeper and more detailed, to the investigation of neologisms formation because of a rapid increasing of their number. This affords grounds to define some changes and concrete tendencies in a word-formation system of a definite language, and of the English language in particular. The goal of the article is to reveal productive word-formation models of new words denoting COVID-19 in English epidemiological discourse. It has been worked out that the key features of the discourse under analysis are immanent influence, intermediality (usage of verbal, semi-verbal and non-verbal means) and suggestion. The article also deals with possible reasons of COVID-19 neologisms appearance (manufactories' lockdown, business projects' folding, changes in everyday life, essential modification of human's activities), which found its wide realization of numerous verbal means of nominating COVID-19: new medical terms, neologisms naming new social phenomena, adding new shades of meaning to already known medical terms and their use not only in epidemiological discourse, but also in everyday speech, activation of metaphorization in the process of COVID-19 neologisms formation. It's proved that among telescopic ways of COVID-19 neologisms formation we distinguish the following rather productive models: adjustment of the full form of the first word and a "piece" of the second; blending of the first part of a word and the final part of the second word; blending of a "piece" of a word with a full stem of another word. It's also has been worked out that one of the important ways of COVID-19 neologisms formation in English epidemiological discourse is medical metaphor, which serves as a universal cognitive mechanism of transforming of scientific knowledge, as language representation of human ideas about risks. Among other kinds of metaphor which denote COVID-19 phenomena we distinguish: military metaphor, sports metaphor and journey metaphor.

Key words: *neologisms, ways of word-formation, COVID-19 phenomena, English epidemiological discourse.*